

คำชี้แจงของกรมศิลปากร

เรื่อง

การใช้เพลงเกียร์ ตียศ

784.719593
ค 528 ก

คำชี้แจงของกรมศิลปากร

เรื่อง

การใช้เพลงเกียร์ตียศ

313
784.719593
K 528 D

NATIONAL LIBRARY OF THAILAND

31111004040448

คำชี้แจงของกรมศิลปากร เรื่อง การใช้เพลงเกียรติยศ

เพลงซึ่งนับเป็นเพลงเกียรติยศที่ใช้กันแต่เดิมนั้น มี ๔ เพลง คือ เพลงชาติ, เพลงสรรเสริญพระบารมี, เพลงมหาฤกษ์ และเพลงมหาชัย ครั้นมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ รัฐบาลได้ประกาศ แต่งเพลง “วันชาติ” มีผู้แต่งเข้าประกวดได้รับรางวัล และ ลิขสิทธิ์เพลงนี้ตกเป็นของรัฐบาลแล้ว จึงต้องนับว่าเพลง “วันชาติ” เป็นเพลงเกียรติยศอีกเพลงหนึ่ง ซึ่งเหมาะสำหรับจะ ใช้กับรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นเพลงเกียรติยศซึ่งมีอยู่ในเวลานี้ จึง เป็น ๕ เพลงด้วยกัน คือ

- (๑) เพลงชาติ
- (๒) เพลงสรรเสริญพระบารมี
- (๓) เพลงมหาฤกษ์
- (๔) เพลงมหาชัย และ
- (๕) เพลงวันชาติ

ในบรรดาเพลงเหล่านี้ เพลงที่ได้แก้ไขในชั้นหลังที่สุด คือ เพลงสรรเสริญพระบารมี ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศรับนิยมฉบับที่ แก้ไขบทเพลงมิให้มีคำว่า สยาม และตัดทอนข้อความและทำนอง

ให้กระทัดรัดเหมาะสมยิ่งขึ้น บทเพลงสรรเสริญพระบารมีที่
ประกาศใหม่ มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้าพระพุทธเจ้า	เอามโนและศรัทธา
นบพระภูมิบาล	บรมกษัตริย์ไทย
ขอบรรดาส	ธประสงค์ใด
จงสถิตตั้ง	หวั่นหวาดทุก
ดุจถวายไชย	ชโย

จะเห็นได้ว่าบทเพลงสรรเสริญพระบารมี แต่เดิมมีข้อความ
ยาวถึง ๑๖ บรรค ส่วนที่ประกาศใหม่ ตัดออก ๖ บรรค เหลือ
ไว้เพียง ๑๐ บรรค การที่ตัดทอนลงเช่นนี้ ก็เพื่อให้ได้ระดับและ
เวลาบรรเลงเท่า ๆ กับเพลงชาติอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง เมื่อ
พิจารณาเพลงประจำชาติของชาติต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าชาติที่สำคัญ
ย่อมใช้เพลงสั้น แต่ชาติเล็กๆ น้อยๆ มักใช้เพลงยาวๆ จนชอบ
กล่าวกันในหมู่ผู้รู้เพลงประจำชาติต่างๆ ว่า ชาติยิ่งเล็กลงเพลงยิ่งยาว
ชาติยิ่งใหญ่เพลงยิ่งสั้น และกล่าวกันเช่นนี้โดยทั่วๆ ไป ถึง
ความจริงจะเป็นประการใดก็ตาม ย่อมไม่สมควรที่ชาติไทยเรา
จะยอมตนเป็นชาติเล็กให้ถูกเหยียดหยันได้จากบทเพลง อนึ่งเล่า
สิ่งที่ควรเคารพนับถือว่าศักดิ์สิทธิ์นั้น ถ้ามีมากเกินไป ความ
ศักดิ์สิทธิ์ก็ถอยลง ด้วยเหตุนี้นี้ จึงได้ตัดเพลงสรรเสริญพระบารมี
ลงให้ได้ระดับกับเพลงชาติ

นอกจากนั้นทางราชการได้ดำเนินวิธีนิยมใช้ในนานาประเทศ
คือทำย่อเป็นเพลงสังเขปกำกับไว้ทุก ๆ เพลง ฉะนั้นเพลงหนึ่ง ๆ
จึงมีเป็นสองแบบ คือ แบบพิสดาร และแบบสังเขป

ในเรื่องวิธีใช้ คือ ในกรณีเช่นไรจะต้องใช้แบบพิสดาร และ
กรณีเช่นไรจะต้องใช้แบบสังเขป นั้น สำหรับเพลงชาติและเพลง
สรรเสริญพระบารมี ได้มีระเบียบวางไว้ในประกาศสำนักนายก
รัฐมนตรี ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๘ มีข้อความ
ดังต่อไปนี้

“ประกาศ

ระเบียบการบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี และเพลงชาติ

โดยที่เห็นสมควรวางระเบียบการบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี และเพลงชาติ คณะรัฐมนตรีจึงได้ปรึกษาลงมติด้วยความเห็นชอบของคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ให้ประกาศระเบียบการดังต่อไปนี้

๑. เพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงชาตินั้น มีแบบสังเขปและแบบพิสดารดังตัวอย่างที่สอดบุดูได้ ณ กรมศิลปากร

๒. โอกาสอันใดสมควรจะบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี และโอกาสอันใดสมควรจะบรรเลงเพลงชาตินั้น อาศัยหลักเกณฑ์ดังนี้ คือในกรณีใดที่มุ่งหมายจะถวายความเคารพแด่พระมหากษัตริย์ ฉะเพาะพระองค์ก็ดี หรือในฐานะที่ทรงเป็นประมุขแห่งชาติก็ดี สมควรบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี และในกรณีใดที่มุ่งหมายจะแสดงความเคารพต่อชาติก็สมควรบรรเลงเพลงชาติ ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขดังจะกล่าวต่อไป

๓. ในการพิธีซึ่งเสด็จพระราชดำเนินหรือมีกำหนดเสด็จพระราชดำเนิน หรือมีความมุ่งหมายที่จะถวายความเคารพแด่พระมหากษัตริย์นั้น โดยปกติสมควรบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีแบบสังเขป แต่ถ้าเป็นพิธีใหญ่ เช่นที่มีกำหนดให้

แต่งเครื่องแบบเต็มยศก็สมควรบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี
แบบพิสดาร

ในการพิธีดังกล่าวแล้ว ถ้ามีความประสงค์จะแสดงความ
เคารพต่อชาติด้วย จะบรรเลงเพลงชาติด้วยก็ได้ ส่วนจะ
บรรเลงแบบสังเขปหรือแบบพิสดารนั้น ให้อนุโลมตามความ
ในวรรคก่อน

๔. ในการพิธีอื่นๆ ที่เกี่ยวกับประชาชนนั้น โดยปกติ
สมควรบรรเลงเพลงชาติแบบสังเขป แต่ถ้าเป็นพิธีใหญ่ก็สมควร
บรรเลงเพลงชาติแบบพิสดาร

๕. ในการสโมสรสันนิบาต ถ้ามีถวายพระพรพระมหา
กษัตริย์ ก็สมควรบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ถ้ามีเพื่อ
ความเจริญของชาติและรัฐธรรมนูญก็สมควรบรรเลงเพลงชาติ

โดยปกติ สมควรบรรเลงแบบสังเขป แต่ถ้ามีการเลี้ยง
เป็นพิธีใหญ่ก็สมควรบรรเลงแบบพิสดาร

๖. ในการมหรสพ สมควรบรรเลงเพลงสรรเสริญพระ-
บารมีแบบสังเขป แต่ถ้ามีการแสดงเป็นพิธีใหญ่ก็สมควรบรรเลง
แบบพิสดาร

๗. ระเบียบการนี้เกี่ยวกับการบรรเลง เพราะฉะนั้นถ้า
จะมีการร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี หรือเพลงชาติแล้ว ก็ย่อม
บรรเลงประกอบคำร้องจนสิ้นบทเพลง

๘. ในกรณีอื่นๆ ที่มีได้บ่งไว้ในระเบียบการนี้ ให้นำข้อความในระเบียบการนี้มาใช้โดยอนุโลม

ทั้งนี้ให้เริ่มใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๘ เป็นต้นไป.

ประกาศมา ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๘

พ.อ. พหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี”

ข้อความข้างต้นนี้ เป็นระเบียบเกี่ยวกับเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี ส่วนเพลงอื่นๆ คือเพลงมหาฤกษ์ มหาชัย และเพลง “วันชาติ” นั้น ยังไม่มีระเบียบบัญญัติโดยทั่วไป แต่ส่วนราชการบางกระทรวง เช่น กระทรวงธรรมการ และกระทรวงการต่างประเทศ ได้มีระเบียบใช้เฉพาะกระทรวง โดยประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรบ้าง โดยถือเป็นจารีตปฏิบัติให้เหมาะสมแก่การงานเป็นครั้งคราวบ้าง เมื่อรวบรวมวิธีปฏิบัติที่ทำมาแล้ว ก็จะวางเป็นระเบียบได้ดังนี้

๑. โอกาสที่จะใช้เพลงมหาชัย คือ

ก. ใช้ในงานซึ่งเป็นพิธี หรืองานสโมสรเกียรติยศ และบรรเลงเมื่อผู้เป็นประธานหรือแขกเกียรติยศสูงสุดของงานนั้นมาถึง ในระเบียบกระทรวงธรรมการฉบับลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์

พุทธศักราช ๒๔๘๒ บัญญัติให้บรรเลงเพลงมหาชัยต้อนรับผู้
เป็นประธานของงานได้แต่เมื่อผู้เป็นประธานงานนั้นมีตำแหน่งตั้ง
แต่ข้าหลวงประจำจังหวัดขึ้นไป ถ้าต่ำกว่านั้นไม่ต้องบรรเลง
ในกรมศิลปากรเคยใช้เพลงมหาชัยบรรเลงในโรงละครศิลปากรใน
เวลาที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์มาถึง ถ้าเป็นแขกเมืองต่าง
ประเทศก็บรรเลงรับตั้งแต่ชั้นผู้สำเร็จราชการขึ้นไป เช่นผู้สำเร็จ
ราชการสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ข. ใช้ในการต้อนรับพรในกรณีที่ไม่รู้ว่าจะใช้เพลงใดดี เช่น
ในเวลาเลี้ยงคณะทูต มีการดื่มให้แก่ประมุขนานาชาติที่มีสัมพันธ
ไมตรีกับประเทศไทยพร้อมกัน จะบรรเลงเพลงชาติใดชาติหนึ่ง
แต่จะเพาะไม่ได้ ก็ต้องใช้เพลงมหาชัย หรือในการดื่มเพื่อ
สัมพันธไมตรีระหว่างชาติทั้งสอง แทนที่จะบรรเลงเพลงชาติของ
ทั้งสองประเทศ ก็ใช้เพลงมหาชัยแต่เพลงเดียว

ค. รวมความว่าในกรณีใด ๆ ที่ไม่สามารถใช้เพลงชาติหรือ
เพลงสรรเสริญพระบารมีแล้ว ก็อาจใช้เพลงมหาชัยได้โดยไม่ผิด
เป็นแต่จะต้องอยู่ในดุลยพินิจของเจ้าของงานว่าในกรณีเช่นใดควร
ใช้อย่างสังเขป ในกรณีใดควรใช้อย่างพิสดาร ซึ่งจะได้กล่าว
ต่อไปภายหลัง.

๒. โอกาสที่จะใช้เพลงมหาฤกษ์นั้นมีอย่างเดียว คือใน
กรณีเกี่ยวกับฤกษ์ เช่น ในการชักผ้าคลุมป้ายเปิดโรงเรียน
เปิดสถานที่ทำการ เปิดโรงงาน เปิดร้านค้า เริ่มเททองหล่อพระ

พุทธรูป หรืออนุสาวรีย์สำคัญ ซึ่งมีกำหนดฤกษ์แน่นอนว่าเป็นเวลานั้นเวลานี้ รวมความว่าเพลงมหาฤกษ์ใช้ในกรณีที่เกี่ยวกับฤกษ์เท่านั้น ไม่ใช้ในโอกาสอื่น และแม้ในเรื่องที่เกี่ยวกับฤกษ์นี้เองก็ไม่จำเป็นต้องใช้เพลงมหาฤกษ์เสมอไป ถ้าหากการประกอบพิธีนั้น ใช้วิธีที่แสดงให้เห็นว่าเกี่ยวกับชาติหรือพระมหากษัตริย์โดยตรง เช่น การเปิดสถานที่โดยวิธีชักธงชาติขึ้นสู่ปลายเสาเช่นนี้ ต้องใช้เพลงชาติ หรือการเปิดอนุสาวรีย์อันเป็นพระบรมรูปพระมหากษัตริย์ ต้องใช้เพลงสรรเสริญพระบารมี

๓. แต่ก่อนมาไม่มีเพลงสำหรับรัฐธรรมนูญ ความลำบากจึงเกิดขึ้นในเวลาต่อมาให้แก่ชาติและรัฐธรรมนูญ ถ้าเป็นการดื่มพร้อมกันก็ไม่มีปัญหา แต่ถ้าดื่มต่างครั้งกันก็เป็นปัญหาว่าควรใช้เพลงอะไรสำหรับรัฐธรรมนูญ เท่าที่ปฏิบัติมาแล้ว บางคราวใช้เพลงชาติอย่างย่อ บางคราวใช้เพลงมหาชัย แต่ในบัดนี้เมื่อมีเพลง “วันชาติ” ขึ้นแล้ว ก็อาจใช้เพลงวันชาติสำหรับรัฐธรรมนูญได้

เท่าที่บรรยายมาข้างต้นแล้ว เป็นการแสดงให้เห็นว่าเพลงเกียรตินิยมเพลงใดจะใช้ในโอกาสใด ส่วนหลักการทั่วไปในกรณีเช่นไรควรใช้แบบพิสดาร และในกรณีใดจะใช้แบบสังเขปนั้น ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีที่ยกมาไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่าความมุ่งหมายของทางราชการนั้น ต้องการให้สงวนแบบพิสดารไว้ในโอกาสสำคัญจริง ๆ แม้ในงานที่พระองค์สมเด็จพระเจ้า

อยู่หัวเสด็จเอง ถ้ามีใช้งานแต่งเครื่องแบบเต็มยศก็ให้ใช้เพลง
สรรเสริญพระบารมีเพียงแบบสังเขป ฉะนั้นข้อแนะนำที่กรม
ศิลปากรอาจให้ได้ในขณะนี้ก็คือ ฟังถือเป็นหลักว่าสมควร
ใช้แบบสังเขป ส่วนแบบพิสดารนั้น พยายามสงวนไว้ใช้ใน
งานพิธีการที่สำคัญจริงๆ

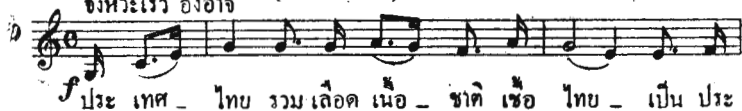
ความสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งกรมศิลปากรใคร่ขอชี้แจง คือ
ในการร้องประกอบการบรรเลงดนตรีก็ดี หรือในการร้องโดย
ไม่มีดนตรีก็ดี จะต้องร้องอย่างพิสดารเสมอ ข้อนี้ได้มีบัญญัติ
ไว้ในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับที่อ้างไว้ข้างต้นแล้ว การ
ร้องอย่างย่อ่นั้นไม่ถูกต้อง ถ้าจะร้องต้องร้องอย่างพิสดาร.

784. 79593
๕ 508 ๓

เพลงชาติ

(แบบพิสดาร)

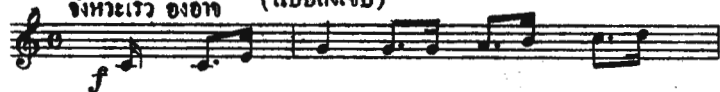
จังหวัดบุรีรัมย์

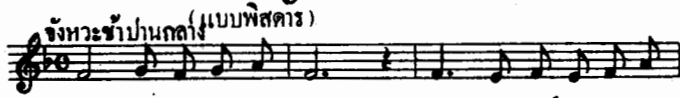
เพลงชาติ

(แบบตั้งเขป)

จำเพาะไว้ ของตา

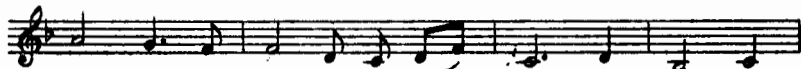
เพลงสรรเสริญพระบารมี

ข้า วั ร พุ ท ธ เจ้ เา ม โน และ ศี ร

กราน นบ - พระ ภู มิ บาล บ - ร ม - ก ษัตริย์

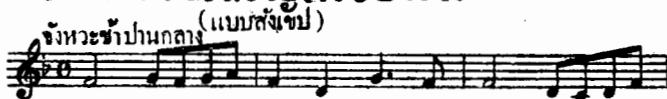

ไทย ขอ บรร ดาล ฑ ประ สงค์ ไค จง ติ ธิ คัง

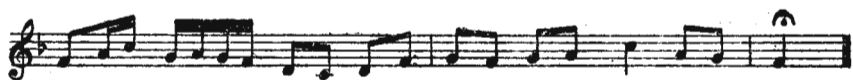
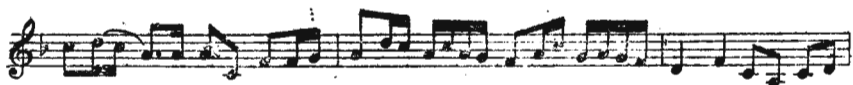
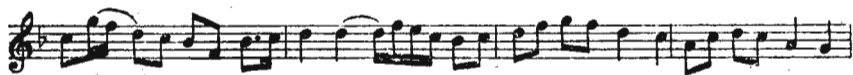
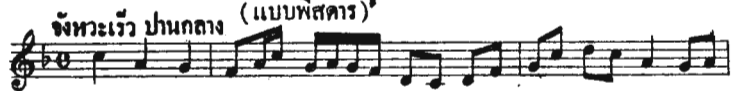
หวัง วั ร ห ฤ ทัษ ฐ - จ ติ - วา ช ไชย ช โย

เพลงสรรเสริญพระบารมี

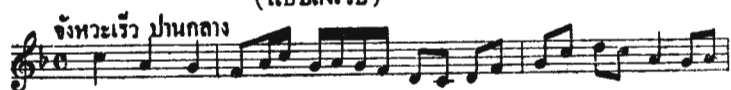
เพลงมหาฤกษ์

(แบบพิสดาร)

เพลงมหาฤกษ์

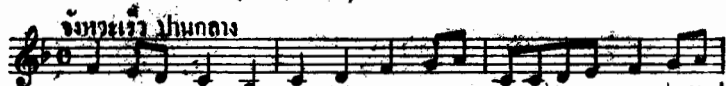
(แบบสังเขป)

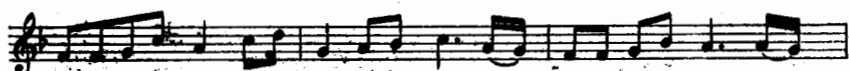
เพลงมหาชัย

(แบบพิศดาร)

จังหวัดภูเก็ต

May I give this power and right to my son and son-in-law and to all the

For the and Right is by signature of Lord Bishop of the Diocese of London

Charles Henry Church and of his Majesty of the said Dea ty and

our great hearts all be full Thine love long May the most given

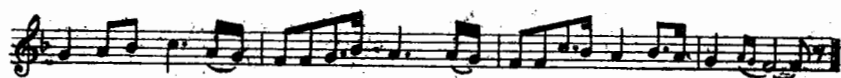

we can be charged! May be this person - May be too many people for it now

เพลงมหาชัย

(แบบสั่งเช่า)

จังหวัด ปานกลาง

เพลงวันชาติ

(แบบพิสดาร)

จังหวะ เร็ว.

๑. ข้า สืบ สืบ - มิ ฤ นา - - - - - ยน ม-
๒. ชาติ ประ เทศ เหมือน ชี วา - - - - - ราช ภู ร์ ประ ภา -
ศรี ส วั ต ธิ์ - - - - - ป ฐ ม ภู มิ ขอ - ร - ฐ ฐรร-ม
ษา เหมือน ร่า ง กาย - - - - - ถ้า แม้ ว่า ชี - วิ ต ม ลาย ร่า ง กาย ที่
นุญ ของ ไท ย เจริญ บอบ แบบ อา - ร ชะ ประ ชา - ธิ ป ไท ย ทัว -
เป็น ป ฎิ กุล พวก เรา ต้อง ร่วม รัก พิ ทักษ์ - ไท ย - ไท บูลย์ อีกร-
รา - ม ฐรร ไท ย - ได้ ส วั ต ธิ์ เสา - รี่ ส ำ รานุ ส ำ เริง มั่น
ฐ ฐรร มนุญ - คู่ ประ เทศ ของ ไท ย เสื้ กาย เสื้ ชนม์ ขอม
เเท้ เค้น ที่ เพราะ ชาติ เรา มี เอ ก รา ช - สม - บุ ร ณ -
ทน เสื้ ให้ เสื้ ชาติ ประ เทศ ไท ย อย่า ขอม ให้ - เสื้ - เลบ -
(สร้อย) > > > > > > > > > > > > > > D.C.
ไท ย จะ คง เป็น ไท ย ด้วย ร่วม ใจ เทอด ไท ย ช ไบ

เพลงวันชาติ

(แบบสังเขป)

จังหวะเร็ว

๑. ข้า สืบ สืบ - มิ ฤ นา - - - - - ยน ม-
๒. ชาติ ประ เทศ เหมือน ชี วา - - - - - ราช ภู ร์ ประ ภา -
ศรี ส วั ต ธิ์ - - - - - ป ฐ ม ภู มิ ขอ - ร - ฐ ฐรร-ม
ษา เหมือน ร่า ง กาย - - - - - ถ้า แม้ ว่า ชี - วิ ต ม ลาย ร่า ง กาย ที่
นุญ ของ ไท ย เจริญ บอบ แบบ อา - ร ชะ ประ ชา - ธิ ป ไท ย ทัว -
เป็น ป ฎิ กุล พวก เรา ต้อง ร่วม รัก พิ ทักษ์ - ไท ย - ไท บูลย์ อีกร-
รา - ม ฐรร ไท ย - ได้ ส วั ต ธิ์ เสา - รี่ ส ำ รานุ ส ำ เริง มั่น
ฐ ฐรร มนุญ - คู่ ประ เทศ ของ ไท ย เสื้ กาย เสื้ ชนม์ ขอม
เเท้ เค้น ที่ เพราะ ชาติ เรา มี เอ ก รา ช - สม - บุ ร ณ -
ทน เสื้ ให้ เสื้ ชาติ ประ เทศ ไท ย อย่า ขอม ให้ - เสื้ - เลบ -
(สร้อย) > > > > > > > > > > > > > > D.C.
ไท ย จะ คง เป็น ไท ย ด้วย ร่วม ใจ เทอด ไท ย ช ไบ

